

Tekst inspreker 5, spreekrecht burger commissievergadering 21 september 2021

Ingesproken op agendapunt 5, Voorstel tot het vaststellen van het bestemmingsplan Buitengebied 2012 - Partiële herziening 2021 en de daarbij behorende stukken.

Inspraak op vergadering van Raadscommissie gemeente Beemster

Betreft: Bestemmingsplan Buitengebied Beemster – partiele herziening 2021

Datum: 21 september 2021

Van: Stichting Behoud Waterland, Stichting Nekkerzoom en Stichting Beemstergroen

Geachte dames en heren,

Een Werelderfgoed is onvervangbaar, uniek en eigendom van de hele wereld.¹ Super bijzonder dus. Binnen uw gemeentegrenzen liggen maar liefst twee werelderfgoederen! Deze zijn (inter)nationaal van belang en zetten uw gemeente op de kaart. Het is uw verantwoordelijkheid ervoor te waken dat financiële, veelal korte termijn belangen van projectontwikkelaars en anderen geen prioriteit krijgen ten koste van de universele waarden van ons erfgoed.

Het voorliggende bestemmingsplan is van het allergrootste belang voor de bescherming van deze werelderfgoederen. Daarin horen de kernkwaliteiten en beschermende regels te zijn vastgelegd, zodat bouwplannen daaraan kunnen worden getoetst. Om dat te kunnen doen moet objectief kunnen worden bepaald wat wel en niet kan. Op grond van het voorliggende plan kan dat niet. Als nu een bouwplan aan deskundigen wordt voorgelegd dan krijg je verschillende meningen, afhankelijk van de opdrachtgever. Dat komt omdat er in het bestemmingsplan onvoldoende glasheldere en uitgewerkte regels zijn opgenomen. Een gevolg daarvan is aantasting van ons erfgoed. Een voorbeeld hiervan is de woningbouw in het landelijk gebied. Niet noodzakelijk, gezien het grote aantal alternatieve woningbouwlocaties in de regio.

Wij schreven in onze zienswijze dat het behoud van de kernkwaliteiten onvoldoende is verzekerd. Deze opmerking snijdt hout, aldus de Nota van Beantwoording (p. 10). Voorgesteld wordt bijlagen 4 en 5 opnieuw op te nemen aangevuld met de verwijzing naar het provinciaal beleid. Dit voorstel snijdt geen hout. Ten eerste worden in bijlagen 4 en 5 alleen dezelfde kernkwaliteiten opgesomd als die in het Barro², zonder deze uit te werken en te objectiveren. Slechts in de Toelichting wordt verwezen naar het provinciaal beleid. Echter, de Toelichting maakt geen deel uit van het bestemmingsplan³.

¹ Nederland heeft met andere lidstaten afgesproken daarvoor te zorgen voor toekomstige generaties in het UNESCO Werelderfgoedverdrag uit 1972 (Verdrag). Daarvoor zijn o.a. in de artikelen 4-7 verschillende verplichtingen voor de lid-staten opgenomen, waaronder: *'Each state party to this Convention shall endeavour, in so far as possible.... to take the appropriate legal, scientific, technical, administrative and financial measures necessary for the identification, protection, conservation, presentation and rehabilitation of this heritage'*.

² Besluit Algemene Regels Ruimtelijke Ordening. Kernkwaliteiten worden in hoofdlijnen opgesomd in bijlage 8.

³ Een bestemmingsplan bestaat uit planregels en de verbeelding. De toelichting maakt daarvan geen deel uit.

Ten tweede wordt in het provinciaal beleid verwezen naar het beleid van de gemeente Beemster voor wat betreft de uitwerking van de kernkwaliteiten van het werelderfgoed De Beemster⁴. Maar die uitwerking schiet tekort.

Een voorbeeld van gebrekkige uitwerking is de regels voor bescherming van karakteristieke stolpen en de traditionele inrichting van de erven. Wij hebben daarvoor aandacht gevraagd in onze zienswijze. Wij niet alleen, ook de Boerderijenstichting Noord-Holland en Welstandscommissie zijn bezorgd. In de Nota van beantwoording wordt zelfs erkend dat de bescherming beter kan (p.10). In dezelfde Nota wordt benadrukt dat door middel van de 'keukentafelbenadering' wordt gezorgd voor een zorgvuldige inpassing van de uitbreiding van agrarische erven. Echter dat lukt alleen als de regels klip en klaar zijn. Op de verbeelding loopt de bestemming Tuin niet altijd door tot de achtergevel⁵. De ervennota is slechts een inspiratiebron, zo staat in een reactie op de ingetrokken zienswijze van de Welstandscommissie. De toelichting, omgevingsnota en andere beleidsdocumenten maken geen deel uit van het bestemmingsplan.

Wij roepen u op de bescherming van de twee werelderfgoederen aan te scherpen in de planregels. U dient als siteholder van De Beemster duidelijke grenzen te stellen en te zorgen dat naar adequate oplossingen wordt gezocht, oplossingen die niet schadelijk zijn voor ons erfgoed. Vaak ontstaan veel betere plannen als grenzen worden gesteld, als plannen beter worden aangestuurd. Dat vergt een deskundig, kritisch en slagvaardig ambtenarenapparaat. Deze herziening moet er niet snel doorheen worden gejaast. Wij stellen voor eerst in een onafhankelijke werkgroep met een frisse blik zorgvuldig naar aanscherping van de planregels te kijken en de kernkwaliteiten beter te objectiveren en uit te werken. Pas daarna kan het bestemmingsplan worden vastgesteld. Dat voorkomt verschillen van mening en procedures en het borgt het behoud van de werelderfgoederen voor ons nageslacht. Erfgoederen die juist vanwege de openheid, stilte en cultuurhistorische waarden alleen maar waardevoller worden in ons drukke land.

⁴ Omgevingsverordening Noord-Holland 2020, bijlage 7 betreffende kernkwaliteiten erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde (UNESCO)

⁵ zoals recent nog bij het postzegelplan voor Jisperweg 21. In dit plan loopt de bedrijfsbestemming door tot bijna de voorgevel van de karakteristieke stolp. Terwijl dat de achtergevel had moeten zijn.